

Homenatge poètic

NOMS D'ESTAR PER CASA
A Manu Marí

He obert la darrera paraula, curulla de somnis
[i una navalla.
Un refredat de color porpra i la veu de l'oblit
[que no t'abasta.
Una travessia per la mar en calma i divide les illes
[de naixença de mel.
Un nuvot de cassalla i mercromina i
[els amics brinden amb cervesa casolana.
No res més que una cantarella de draps i biberons
[i el teu capell de palla.

CARLES MOYA ■

*Si impara a vivere
quando si impara a morire.*
Alda Merini

Vius en el recer condormit
que reneix de la profunditat de les ombres,
a l'innominable deliri de la ment
que fendeix les passes emmirallades del desfici
mentre la llibertat traspasa les reixes afeblides
lentament moribundes en el temps
i restes malalt de tanta vida i de tots
en el lletarg absolut
que el pòsit de l'oblidança desgrana,
oblidadís de tot el que has après a viure
pensant que cada ble d'incertitud és la penyora
que el tremor del teu cos defallit exhala,
fins que un dia el sol ja surti massa tard
i el bleix terbolí de la teva veu es confongui
amb el missatge clarobscur del món.

MARIA TERESA FERRER ■
de *L'espera de la letargia*

D'UNS TROSSOS DEL MIRALL DEL FAT
A Manel Marí

baixàvem quatre escalons
per entrar a uns sotamons
que els cervells s'hi feien àvids
i el cos i la roba ingràvids

i en acabant-se les nits,
desafinant, mig proscrits,
esquivats els déus dels altres,
arribàvem sols, nosaltres

i de sols a sols tots dos
parlàvem, com si tot fos
mortal i immortal alhora,
i el temps passava per fora

ENRIC CASASSES ■

JO ERA DE CERA

Et dic més endins dels llavis i la llengua.
Joan d'Apamea, s. v

Només en la memòria
em puc descalçar i tocar de peus a terra
allò que tant desitjo.

M'agrada pensar-te a poc a poc,
com qui braça del pou amunt
una galleda plena.

Encara et dic de molt endins:
jo era de cera
i vaig venir a les teves flames.

MANUEL FORCANO ■
Rabat, 2020
Homenatge a Manel Marí

*prendre un grapat de terra i esbargir-la per l'aire
per habitar-la el temps que la ullada permeti*
Manel Marí

MANEL MARÍ EN EL RECORD

Breu la terra et va ser i ara esbargida
ressona en les paraules, en el cant
ple de bellesa, en el desig vital
que celebren joiosos els teus versos,
l'alegria de ser i el vi i la festa
amb què els sentits apleguen l'existència.
Vas habitar-la amb plenitud, la terra,
honestament, oberta i amb coratge,
amb el somriure franc i la mirada
lúcida i penetrant per a bastir,
amb la paraula justa, insubornable,
destil·lada de vida, la teva obra.
Breu et va ser, mes rica l'habitares
—i la feres, fecunda, brostar tota
d'amor i d'amistat i poesia—
en allò que roman i allò que muta
perquè no hi cap oblit per als més grans
i l'aigua nova la llavor assegura.
Per a nosaltres el record més viu,
la teva veu per sempre en el poema.

PERE GOMILA ■

LA MEUA TERRA
A Manel Marí

Qui ens vol
com l'escuma de la mort,
com les espelmes extingides
d'una música muda,
com els esculls esmolats de la tristesa?

Qui ens vol
com el remolí de l'odi
que regolfa pels albellons,
com un vòmit de silencis,
com si totes les deus de l'aigua
polsim foren, lenta asfíxia,
amarg núvol de pluja eixuta,
cel clos?

Qui desitja viure sense ales en els llavis,
sense el llamp del cos en la tempesta?
Qui ens vol desert, sorra movedissa,
àrida planúria?

La meua terra és una foguera encesa,
un crit de foc baixant de les muntanyes,
un fred que desperta les carícies,
un solc que llaura l'alegria,
una collita fèril.
Si sap de l'infern i de l'avenc més fondo
només desitja l'arrel del raïm i la taronja,
l'espurna en la crinera
d'un cavall a tota brida,
la pau en cada fosca.

Per les nits deshabitades,
per les valls remotes
que el sol ignora,
entre els fars de la vigília,
en l'arbre que tot bosc estima,
la meua terra és el fuet de la llum
que esquinça les tenebres,
una empremta gravada en la pedra,
una set que se sap lliure.

RAMON GUILLEM ■

Mar Mediterrània, Mare Nostrum, solc segur entre el Regne de València i les estribacions de la Taifa de Dénia, entre l'Horta i Eivissa, a redòs del nostre món antic, amb grecs i romans, fenicis i perses, tiris i troians. La mar Mediterrània amara els teus poemes i els fonaments de la teua poesia. En llegir-te, no puc evitar ni el turmentat poeta del Regne, ni els clàssics que ens han forjat, ni els que pledejaven des del sud vigorós i vital una vida millor per a tot el nostre gènere.

Amples banderes per a qui no té horitzons de baixa volada. Perseguir el somni, percaçar la llibertat, acceptar el sobrepneu de dolor i el fragor de la lluita. Escriure, viure, lluitar, mentre parles i estimes, i et beus la vida a grans glops. Que el temps és breu, però pots fer-lo extraordinàriament ample.

Noms i dreceres, sentiments amarats de mots, paraules que fan divins els teus versos. Paraules que de vegades t'obliguen a trescar, a buscar, a no acceptar allò que veus sota una llum aparent. La realitat, de vegades, se'ns amaga. I tu no defugies mai aquest hermetisme, si del vers n'havíem de sortir més rics.

Emoció i silenci. Els poetes, tu ho saps bé, com els dramaturgs, parlen molt pel que diuen, però també pel que deixen callat entre els seus versos. Quan ens obligues a callar, de vegades ho fas bruscament. Però el teu silenci ens obre sempre una nova finestra per on entra, suau i benigna, la marinada.

L'amor, l'atzar, el joc de la vida, la franca companyonia mouen els versos i el poeta, l'endinsen en clubs on només hi caben les bones persones. Diverses, estranyes, de vegades estrafolàries, particulars, cadascú amb la seua motxilla a l'esquena... però bones persones. Per això fundares una confraria, sense altra voluntat que ajuntar bones persones al voltant d'una taula. Som el que deixam. I la confraria queda per sempre, en cos o en esperit.

Minves i precés acaronen l'absència. I el dolor les fa més presents. Però apareix un alè impensat, una flaire nostrada, un fil de salabor de mar i de llum de migdia. Aleshores, l'esclat es produeix sense que el pretenguis, sense cercarlo, com un fenomen de la natura que s'atipàs de perfer-nos. Mous el món, com un artefacte en mans d'un infant, només amb el poema.

Ales d'àliga en mans del poeta.

Remei frugal, el de la poesia. Remei sense remei, si no l'acompanyen els cossos, les boques, els parlars, les veus, l'alegria, els cants, les guitarres, les dolçaines, els trons de les mascletàs, les faldilles de les balladores, els bots dels balladors, els crits dels adoradors de Bacus, els llums en la nit, l'esclat de la primavera, la tendresa en els ulls, la vida en la mirada, el dolor del record, el preu de la penyora, el desfici de viure, el buit de no ser-hi, el tresor darrere cada paraula que has deixada escrita o fixada en la memòria.

Íntima veu en aquest íntim quintar de les illes, o en la marjal vora la qual coïeu les paelles, ben assaonades, sense pressa, sense frisança, serenament... Avui ens has convocat a taula. Hi som i ens hi feim presents. I tu formes part de nosaltres, ja, per sempre. Ens hem fet a través de la paraula, i feim servir-la per conjurar-nos, que mai no deixarem que ens robin els mots, que els mots seran sempre nostres, que no permetrem que ningú ens els arrabassi, que els cuidarem com tu els cuidares, els acaronarem, hi jugarem, els farem servir per estimar i per odiar, per pontificar i per dubtar, per lloar i per blastomar, per inventar i per passar d'invencions, per mostrar-nos i per amagar-nos, en una roda que mai s'atura i que, com tu sabies molt bé, ens perfà i ens fa humans.

BERNAT JOAN ■

AQUELL FAR

*La pell intacta embosca un vell naufragi:
com preservar el velam baixat al port,
no morir cada dia és viure mort.*

Manel Mari

Cada dia tinc cura de no morir,
de ser encara
un cadàver assenyat i confortable
que no desdiga
molt dels altres cadàvers amb què procura
passar, discret,
aquesta tan llarga mort que en diem vida.

De tant en tant,
aquell far fet d'incendis, de passions,
mortal i savi,
m'obri al taüt de la pell, abisme i llum,
una ferida.

MARC GRANELL ■

MANEL MARÍ
A Eva i Joana

Avui s'ha mort un home lluny de casa
i l'han mudat pel dol i l'han besat per mi
els qui han plegat la roba amb una copa buida
sobre la taula de planxar la muda silueta un
[diumenge a la tarda.

Avui s'ha mort qui portava llibretes
i llapis de colors amb la punta esmolada per a
[la seua filla,
qui reia amargament la fel d'aquest ofici
i en cada bar signava amb el mateix pseudònim
sobre el somriure brau d'una barra impol·luta.

Avui s'ha mort un home que va seure a ma casa
on ara jo mateix escric aquest poema,
s'ha mort tan ple de vida, amb un barret de
[palla,
que l'ombra de Vivers encara és lluminosa
i el calfred del sofà una presència obscura.

I si ho recorde ací, tombat sobre la sang d'una
[emboscada,
amb la garita urgent d'un guàrdia imaginari,
és perquè Joana tinga un coixí ple de tinta
on jaure quan la pena cresca per les costures
que el temps va apedaçant en el cos del desànim,
perquè un net raig de llum li acarone els cabells
i puga seure en quòrum al voltant de son pare
amb la taula parada, en l'alqueria pobra.

Si escric açò és per ella, perquè quan toque el
[timbre
d'aquestes rodalies no em calga dir-li res que no
[li hauré dit ja
i, en obrir-li la porta, obviem els circumloquis
[dels versos sumaríssims,
la burda poesia indesxifrable de dos desconeguts,
el que van poder ser els anys per a nosaltres
i ens fem una abraçada que perdure per sempre
com un brindis senzill davall de la figuera.

EDUARD MARCO ESCAMILLA ■
Llaurador i poeta

HOMENATGE A MANEL MARÍ

VI-URE EL VI

Embriaguem-nos, germans, la causa és justa,
Manel Marí, el poeta, ens ha deixat.
Regats d'oníric suc *vi-tenc vitàl·lic*,
excusa de poetes mal pagats,
cantem un comiat *vi-tenc vitàl·lic*
a l'home que de dia va marxar.

Alcem la copa al ple, la lluna ens mira
capaç d'assaborir el nostre delit.
Vi-vim brindant vell *vi*, *vi-squem* els versos.
Bevem... però no tant, no errem dispersos:
la copa s'ha d'alçar plena de *vi*.
"To *vi* or not to *vi*, that is (not) the question"

Amunt les copes per al nostre amic!

Prickly Bay, Grenada 11-2-18

VIURE EL VERS

Versifiquem, germans, la causa és justa,
Manel Marí, el poeta, ens ha deixat
orfes d'oníric so versat versàtil
deca-síl·lab o blues, tant se li'n fa.
Cantem-li un comiat versal versívor.
El traçat del camí se li ha esborrat.

Vessem el vas en ple, ella vigila,
la lluna assaboreix el nostre vers.
Vers hi fiquem brindant, *visquem* els versos.
Bevent versets *viurem*, rimem aquestos:
la copa s'ha d'alçar plaent delit.

"To *vi* or not to *vi*, is this the question?"
"El *vers*... o no és el *vers*? That's not the question"
El cel i el vers van junts, companys diversos.

Alcem els versos per Manel Marí!

Grenada, 6-3-18

XAPAPOTE

A Manel Marí i Maria Lado, poetes

Vull escriure en blanc sobre la taca negra.
Vull pintar paraules de vida i esplendor.
I la negror no em deixa, absorbeix les imatges
com la mort que ens escanya
lenta,
difosa,
implacable al dolor.

dins l'ebook *Crits de mar*, Ed. Aïllades (2013)
IOLANDA BONET ■

VARIACIONS

*A en Manel, infinita
ment*

Ara que crema l'aire
i la suor empeny la set
Quan el crit flameja
i l'aigua s'embeu la sal

Ara que et sé aquí
entre aquests batecs
que fan renéixer la sang
Ara és quan et veig

Quan mirar el record
foragita la pèrdua
i a les mans se'm claven
claus d'una altra pell

Ara et sé dins meu
quan el fum i el vi
retornen als teus ulls
Ara que la nit s'encalma

Quan el somni treu llavor
i l'espina refulgeix
per tancar la fiblada
Ara que sempre hi ets

Invencible i definitiu
com el cor del poema

PERE JOAN MARTORELL ■
Colònia de Sant Jordi
25-08-20

POEMA DE LA MORT

*Tot quant amor e por me pogren noure
finí lo jorn que li viu los ulls cloure*
Ausiàs March

Per trencar els costums a la mort vas morir tan
[jove
Per deixar petjades vermelles als capvespres de
[l'horta
Per mirar la posta de falcions i de gavines, vent
[rugent de la posta
Per sargir els mil pedaços del cor de l'estimada
Per desconèixer la podridura
Per fer gronxar el vi dins la copa
Per desfer el camí que arribava al mar
Per encendre fogueres dels matolls ufanosos
Per blasfemar contra l'ombra blanca del corb
Per ser l'amant joiós de les dunes
Per sentir dolçor de maig a la geniva
Per navegar les clares aigües de la platja
Per esborrar la molsa impresa en el migdia
Per trencar els costums a la mort la teua mort
[oberta

(a Manel Marí i.m.)

BEGONYA MEZQUITA ■
maig de 2020

Il·lustració d'elperiodic.com amb motiu de
l'homenatge a Manel Marí el 2018 a Alboràia.

TRÍPTIC DE LLAMPS PER MANEL MARÍ

ANATOMIA ENCARA A LES FOSQUES

amb aquest nou encís de la carnalitat
Manel Marí

L'esllavissada del coll
com lliurat al reclam
narcòtic
d'una navalla
i l'alçaprem còncav del cos
com esgarriat per l'avenç
anellador
d'un ofidi

¿quin licor

endureix
el dolç cru
de la carn blanca

mentre encara el nu
no ha fet peu
i és una llúdria
abans de cap bena?

LA VESPERA

Qui diu d'anar-se'n? No pas jo
Manel Marí

La ratlla prima del son,

L'avenç lent
en carn de nit
dels peixos

calima,
hores brillants de l'estiu
llengua-passa,
llepassa
crinera del llamp
foc-de-mans
i muda servitud de la fusta
recer dels molls-llavis.

cos
batec
escull del goig naixent
remullat d'ona

—una rogenca
plenitud
que crema els llençols
i esquitxa la transparència

LA FESTA

*I allà cosits, de qualsevol manera
el teu llavi i el meu.*
Manel Marí

S'empunya el ram de la festa

i el formó de fang
es bada

llavis cremant,
un lent (i febre) avenç
d'ungles i sal

ulls abrasits, com l'orina
de l'amant
sobre una picada de vespa

la coïssor de la nafra
ja fa olor
d'inundació

mentre l'eco alçaprem
murgona el zel
a les vísceres

i l'escorrim vosc del plaer
hi posa una rúbrica
indexifrabla

CARLES MULET ■

Qui diu d'anar-se'n? No pas jo,
que em quedo a despertar-me a soles
i cerco un roc a les palpentes
per bregar un dia més de nit.

(Nocturn)

Quan dir d'anar-se'n surt d'un jo
en la solitud despertat,
el roc trobat a les palpentes
és porta entre el dia i la nit

II

Anar-se'n, per què?, si despert
no enyoro el son de rocs en brega
recollits al vel vermellós
que amb el dia enganya la nit.

III

Sense esma d'anar-me'n enlloc,
a desgrat despertat a soles,
ferit al cap d'un cop de roc
per tant fer-me dia com nit.

IIII

Un dia més de nit per què?
No hi ha més conversa que el roc
llançat per la nit contra el dia
d'una cerca sens nit ni dia.

MIQUEL DE PALOL ■
La Pl., 7.8.2020

*Cal tenir l'ull atent que la bellesa
s'espera en el moment que no l'esperes*
Manel Marí

A la seua memòria

El record que ens traeix o el record que ens
[conhorta.
Vingueren al migdia els cavalls esbocats,
els blaus que s'emmarcaven en un angle.

I és que jo muir a poc a poc, vas dir,
amb aquelles paraules presoneres,
talment nosaltres o el núvol color cendra
que s'esmuny i acoltella els pulmons
del quartet que s'oblida al giradiscs.
Mozart renaix amb l'exacta presència de
[Haydn.

Sense cap ordre estesos els teus somnis
i amb tot l'agulla i la suor, i amb tot...
que et furoneja als dits sota les ungles.
I, amb tot i això, la vida i el poema,
la sordesa de Ludwig van Beethoven,
record de tu o record d'un maig antic i màgic.

Sols s'espera el mai més
quan s'ha esvaït el sempre,
rosa o rosada les flors dels adeus,
el petricor de les primeres pluges,
lantana que floreix
enllà del baf insuls de la finestra.

De la musique avant toute chose,
Paul Verlaine
calla un brogit tan tens a la trinxera...
Manel Marí
but I, being poor, have only my dreams.
William Butler Yeats

JAUME PÉREZ-MONTANER ■

TEMPORADES [2002-2020]

In Memoriam Manel Marí

*Lluny de la mar, camín, passos severos.
Ple de temors, amb les mans tremoloses.
Vull i no vull.*

J. V. Foix

1

Quan me'n vaig cap a la feina
i veig la gran buganví·lia
del carrer Londres, morada,
al poble de Sant Antoni,
s'atura el món, un instant.

2

Sembla el silenci el projecte
de tantíssima impotència:
s'acaba la primavera
amb molta, molta calor.

3

Projecte (millor, defecte):
actrius mortes, a les fotos,
santa ressurrecció!

4

overbooking
Agost de Vós, que ho sou tot.
Vaga de Déu. Vaga de Déu, però.

5

Vénen, octubre i novembre,
amb el pas molt aturat,
i no marxaran abans
que aquests hotels tanquin tots.

6

Me'n ric del plor,
i del forat,
i de l'èxtasi:
protagonitz,
ignorant, òperes
de quatre rals.

7

De què depèn l'escriptura:
de la soledat escrita
o de la vida impossible?

8

Llunyà és cadascú
quan torna a ca seua.

9

Viure amb totes les paraules
ficades dins la mateixa
gàbia que ens conté, vius.

10

Descarreguen caixes
a l'economat
de l'hotel,
i jo llegeix
Silas Marner,
en la traducció
de Josep Carner,
d'amagat
de tothom.
Qui sua, ja ha suat?

11

Parany per a una persona,
per a un animal
i per a una cosa.
Endevina'l, si us plau.

12

Vida de cine
a un forat
com aquest.
M'entens?

13

Té, la fotografia
d'aquells anys tan perduts
i tan poc oblidats.

14

I de què val recórrer a l'oblit,
digues, si s'ha mort el número
pi?

15

Imposa la foscor el regne negre
i inevitable de les hores mortes.

16

Som aigua que no sap nedar.

17

Tot el que no sé fer
per tal de no fer res
entre la fi i el principi.

18

Dormir deu ser regressar
a la mirada dels altres.

19

Arribaràs a ser com el teu somni
i per fi t'escaparàs
de totes les paraules
que no has dit mai
encara.

20

Encén el llum
del crit.

L'IMMORTAL

A la memòria de Manel Marí

Viatja en la retina que m'acompanya
a la desmemòria el record d'unes gotes d'àloe
[vera
d'una planta que criàvem al balcó de casa
i que et vaig posar per alleujar el foc
que t'encenia els ulls
aquell dia espirituós de poemes
de la nit en blanc guanyadora.

Tu vas acceptar l'ungüent
amb la mateixa tendresa
que t'obria en besos, mots i abraços
o et duia a desafiar
l'estúpida gravetat dels mansos
en difícils equilibris a la vora d'abismes i
[urgències
i alçar poema nou del naixement del dia
vingut a passes lentes des de la teua illa.

Però hi ha coses que l'àloe no cura.
El temps és gasiu amb els immortals
que no saben avenir-se a l'odi,
és cruel amb els deshabitats del tàlem
en ciutats on s'aprèn la doctrina amarga
de la no-espera.

Gelosa perquè resisties morint cada dia
amb el darrer gotim de viure viu tothora,
el llamp de la mort va assecar-te els ulls
[sedegosos,
i vas haver de partir sense escandalls
de mesurar derrotes —t'estalviava així la pena
que a nosaltres ens llega l'aspra moneda
de pagar l'absència.

Per això aquella pressa,
per això tot transcorria entre poemes i
[iridescència,
pupil·les escrutadores de més llum, còrnia
[valenta.

I aquells ulls encesos de mirar nits
de matinades orbes i orfeneses
i de desfullar els dies de roses moribundes,
aquella llum de ser la veu i ser la cendra
recorren el paisatge infinit dels teus poemes
per brillar en la copa de vi de la tendresa
amb què encara esquivem l'ombra
i totes les lleis d'estrangeria.

Els qui venim de l'enlloc de no conformar-nos
i guardem per a l'incendi unes gotes d'àloe vera.

MANEL RODRÍGUEZ-CASTELLÓ ■
[maig de 2020]

BARTOMEU RIBES ■

L'OMBRA EN EL MIRALL

A la memòria de Manel Marí

La certesa impedeix de somiar altres òrbites.
Manel Marí

Com l'irònic llambreig de l'incert somriure
i la mirada d'uns ulls irreverents,
tot anticipant-se a les paraules.
Com un vent diàfan nodrit
en l'enginy i en la inconformitat,
que a les mans diposita la revolta
amb total convicció, la pedra i la ferida.
Talment la fosca que combat la llum,
la negació de la desfeta,
i cerca amor, la carn i la bellesa.
Talment el delicat i tendre colibrí,
i alhora ferm en noves veus i ritmes,
generós, verd brillant, iridescent.
Així et veig jo, i molt més,
poeta, amic, en els teus versos.
Així et tinc en el record dels estimats
perquè malgrat saber
com és d'estret el curs dels anys (...)
hi ha una imatge preclara que et sap viu.

ISABEL ROBLES ■

NO RESTEN

Ni clepsidres, ni roses esfullades,
ni taverna, ni vi per compartir.
Te duré a la memòria per sempre
i escriuré decasíl·labs d'ençà d'ara.

Amic estimat,
Adéu.

PAU SARRADELL ■
a Manel Marí

Un moment de la presentació de *Tavernàries*, a Vila. Manel Marí, entre Pau Sarradell i Elena González (fotografia: Toni Escobar / Diario de Ibiza).

DÍPTIC: UN CAPELL I UN SENALLÓ
Al bon amic Manel Marí (+ 2018)

UN CAPELL

Un capell. Vet aquí un capell.
Ens deixares aquell dia de gener
i la porta resta oberta.
Dies de vent i pluja i cor glaçat.

Aquell dia oblidares el barret
damunt la taula del silenci.
Caramella de fum, la cadira deserta,
taula parada de mots i amics.
I la cafetera enreumada encara gemega.

De terra i mar la copa enyora
els mots sucats amb el millor vi.

Ens deixes el capell com a penyora?
Dies d'amor i joia compartida.

Tenc el cor calcigat per la teua partida.
Però guardaré el silenci del teu esguard
que ara em mira.

Des de la buidor de la copa
desaré els sonets dins el barret
que ens deixares.

UN SENALLÓ

Quan la pluja cau al carrer
i els mots s'alcen com ocells de primavera,
s'omplen les estances de llum màgica.

Reposa el silenci a la cambra
com les notes del piano,
però els mots es rebel·len...

Han arribat les orenelles
i pengen el seu niu a recés de la jàssena
i la copa de vi espera el teu comiat.

I ara et veig amb el senalló ple de versos
com el sembrador de mots més bells
damunt els amples camps.

MARIÀ TORRES I TORRES ■

LA VERGONYA ASSENYALA SI ETS BON MINYÓ

el puny quan s'afaiçona pel nervi i per l'espasme
Manel Marí

la imbecilitat transitòria poder
passar ser permanent de dislocada època
la credibilitat estirabot coent
rivalitat prudent d'elevats mediocres

l'ocell periclitat cercant aigua d'amor
recerca penitent escarn dels saberuts
màxima acuitat de cretins antropòfags
de perfum repel·lent paroxismes d'idiota

tots els nobles són vius i tots donats per morts
riure i viure epiglòtis i saber dir bé khan
tot just d'amagatòtis del fotut camarlenc

davant dels seus narius de balmes prominents
vergonya dels argius de no fer caure Ílion
sant sepulcre en les glòtis d'hordes turques
[mongòliques]

SERGI TORRÓ ■
06-10-19 Dalt Vila